

“Diaconie laat zien dat er een andere wereld mogelijk is”

Jaarverslag 2024 – Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam

Inleiding

Diaconie laat zien dat een andere wereld mogelijk is. Dit is een uitspraak van Hoogleraar Erik Borgman. Deze uitspraak is inspirerend in een tijd waarin er grote zorgen zijn. In 2024 had de wereld te maken met de strijd tussen Israël en de Palestijnen en de almaar langer durende oorlog in Oekraïne. Het politieke klimaat is kil als het gaat om steun aan ontwikkelingssamenwerking en steun aan vluchtelingen. In de politiek en in de media lijkt de polarisatie toe te nemen en is er weinig ruimte voor ontmoetingen van werelden die gescheiden zijn. Klimaatverandering blijkt steeds meer onomkeerbaar en de gevolgen lijken steeds meer onontkoombaar. Te midden van deze grote zorgen, is het moeilijk maar nodig om moed te houden. En om te laten zien dat het anders kan. Vanuit de Lutherse Diaconie in Amsterdam kunnen we de grote zorgen niet wegnemen, maar we kunnen wel laten zien dat het anders kan en dat doen we ook.

In het diaconaat werken we actief aan het brengen van hoop aan mensen die weinig hoop meer hebben. Dat hebben we in 2024 volop gedaan. Via stille hulp, via het gemeentediaconaat, via de gastenhuizen, het open Huis. Op al deze plekken werken we aan perspectief. Soms zijn het kleine glimpjes van hoop en is onze bijdrage vooral moreel op andere momenten kunnen we met ons werk en met onze financiële bijdragen mensen werkelijk perspectief bieden. Met alle kleine en grote inspanningen laten we zien dat het anders kan, dat een andere wereld mogelijk is.

1. Gemeentediaconaat

De basis voor het diaconale werk, ligt in het omzien naar elkaar in de kerkelijke gemeente en het uitreiken naar de wereld. Dat gebeurt voluit in de brandpunten. Er wordt met elkaar meegeleefd, er wordt voor elkaar gezorgd. Dit gebeurt vaak zonder dat het georganiseerd wordt. Vanuit deze levende gemeenschappen kijken we over de grenzen van de kerkelijke gemeente en ondersteunen we met de mogelijkheden die we hebben anderen. In elke eredienst vond er dan ook een diaconale collecte plaats.

In de jaarlijkse adventsactie werd aandacht gevraagd voor Tent of Nations, een ecologische educatieve boerderij in de buurt van Bethlehem waar de band met de aarde en met de medemens centraal staat. Velen hebben bijgedragen aan de collecte, via giften en via (het maken of kopen van) de kerstkaarten en taarten. Op tweede advent is er gekeken naar een interview met Daoud Nassar en gezamenlijk geluncht met hapjes uit het Midden-Oosten en goede gesprekken over Tent of Nations. Andreas Wöhle interviewde Sally Azar, pastor van de Evangelisch-Lutherse in Jordanië en het Heilige Land. In de dienst van derde advent in de Ronde Lutherse Kerk spraken twee vertegenwoordigers van Vrienden van Tent of Nations. Met de steun voor dit project hebben we niet alleen geld opgehaald, maar ook een signaal gegeven aan de familie Nassar dat wij meeleven juist nu.

Ook dit jaar maakten we het mogelijk dat mensen die dat zonder onze steun niet konden, op vakantie konden gaan. Zowel ouderen als eenoudergezinnen konden genieten van een week ontspanning. Er zijn 8 eenoudergezinnen op vakantie geweest en 20 ouderen.

Via verschillende wegen kwamen verzoeken om individuele financiële hulp naar ons toe. Diakenen, vrijwilligers en diaconaal werkers hebben situaties waarin steun nodig was

doorgegeven en de diaconie heeft steun geboden. Vaak in de vorm van een lening, maar waar terugbetalen niet wenselijk was ook in de vorm van een gift.

De werkgroep gemeentediaconaat is 4 keer bij elkaar gekomen en heeft zich bezig gehouden met de diaconale adventsactie, de kerstactie, de collecten, de 40dagentijd, de vakanties via SLOA en het omzien naar elkaar binnen de brandpunten- en ankerplekken.

2. Zuidoost/Open Huis

De Lutherse Gemeente is één van de vier eigenaarkerken van De Nieuwe stad en is diaconaal actief in Zuidoost. Het Open Huis in de Nieuwe Stad is een project van de gezamenlijke eigenaarkerken van de Nieuwe Stad en van Treasures. Bij het Open Huis kunnen elke maandag t/m vrijdag mensen uit de buurt mensen binnenlopen voor een gratis maaltijd over andere vorm van hulp. In totaal worden wekelijks ruim duizend mensen geholpen. Ook in 2024 werd er weer dagelijks gekookt voor 30-50 mensen, wekelijks kregen zo'n 700 mensen een voedselpakket door onze samenwerking met Humanaid NOW en daarnaast konden we zo'n 80 mensen aanmelden voor voedselvouchers van de Albert Heijn. Ook een aantal Lutherse gemeenteleden ontvangen wekelijks een voedselpakket en ontvangen enkele ouderen een aantal producten ter beschikking gesteld door het armoedefonds.

Naast de voedselhulp biedt het Open Huis in samenwerking met o.a. Youth with a Mission diverse activiteiten, zoals naailes, computerles, bijbelstudie en Nederlandse taalles. In De Nieuwe Stad vonden in 2024 de "tafelgesprekken" plaats in samenwerking met Gerrit Riemer, de ouderenwerker van de PGZO en de ouderenwerker van Treasures.

In 2024 is onze samenwerking met diverse partners uitgebreid. Door de samenwerking met SKIN konden we de projecten "Potjescheck" en "Pak je kans" starten, om buurtbewoners met financiële problemen te helpen. Via InKas boden we twee keer een budgettraining aan. Het Buurtteam houdt nu elke vrijdag inloopspreekuur in ons Open Huis. Door onze samenwerking met Stichting Leergeld kunnen ongedocumenteerde kinderen in Zuidoost via De Nieuwe Stad worden aangemeld voor een gratis fiets, laptop of andere schoolspullen. Dokters van de Wereld houdt een keer per maand medische spreekuur bij De Nieuwe Stad. Via Armoedefonds konden we schoolspullenpassen en Kruidvat-kaarten uitdelen. Samen met een aantal kerken en diverse medische professionals organiseerden we succesvolle symposium over "financial empowerment" en over "mental health".

De diaconie van de ELGA faciliteert het Open Huis; Elianne Schultz is in dienst van de diaconie en werk voor het Open Huis, de fondswerving loopt via de diaconie. Voor de fondswerving is een vrijwillige fondswerver, Karst Jan Wolters, die heeft gezorgd dat de begroting ook in 2024 weer gedekt kon worden. Naast de financiële donaties krijgen we diverse donaties in natura zoals voedsel en kleding van onze partners, van buurtbewoners, en van gemeenteleden uit De Nieuwe Stad.

3. Haarlem

In Brandpunt Haarlem hebben de diakenen samen met de diaconaal werker een grote hoeveelheid activiteiten georganiseerd. Waarbij bij veel projecten samengewerkt wordt met andere kerken en andere partners in Haarlem.

Nieuw is het wekelijks voedseluitdeelpunt dat in mei 2024 is gestart. Na de zomer kwam hier nog het maandelijks uitdeelpunt van hygiëneproducten bij. Vrijwilligers vanuit kerk en vanuit

de buurt helpen hieraan mee. Bezoekers komen voornamelijk via het sociaal wijkteam en via Stem in de Stad.

In januari 2024 is gestart met een maandelijkse eet-club (ongeveer 16-18 deelnemers per keer) voor kerk en buurt in Ontmoeting

Zeer succesvol was de organisatie van de Actie Vakantietas. Hierbij is voor een vernieuwde opzet waarbij kinderen zélf hun cadeautjes kunnen uitkiezen. Eerder kregen ze een tas waar cadeautjes inzaten, die vaak niet aansloten op de wensen en behoeften van de kinderen. De actie werd georganiseerd in samenwerking met 14 kerken en in samenwerking met de Speelgoedbank, SportSupport en de Rotary.

Er werd een sportschoenenactie georganiseerd waarbij honderden sportschoenen zijn ingezameld en weer verspreid, i.s.m. jeugdfonds sport en cultuur en de diaconaal werker van de Doopsgezinde kerk

De diaconaal werker neemt deel aan HATKA (Haarlemse Alliantie Tegen Kinderarmoede). Gerjanne gaf inbreng in de werkgroep die een online en fysieke vakantiekalender heeft uitgebracht met gratis/goedkope uitjes voor gezinnen met weinig geld.

Maandelijks vond de kerk en buurtkring plaats, met een keur aan onderwerpen.

Dit jaar ging de voorjaarsstocht naar Vlinderado in Waarland.

De jaarlijkse Broodbankactie i.s.m. de diaconie van de wijkgemeente Bavo stond dit jaar in het teken van het thema 'Herdenking van de doden'. Er werden 'diakenbroden' verkocht waarmee 9.000 euro opgehaald voor de stichting Nabestaandenzorg. Op drie zaterdagen tijdens advent was de Grote of St.-Bavokerk open en was er naast de verkoop van de broden een uitgebreid muziekprogramma, een markt en een kinderprogramma.

In dezelfde periode vond ook de jaarlijkse adventsmiddag plaats en er werden kerstpresentjes aangeboden aan het Schaarlaken Koord.

Drie personen van de kerk hebben deelgenomen aan vakantie via SLOA in Nieuw Hydepark in Doorn.

Op 6 oktober vond de jaarlijkse Agape maaltijd plaats met als thema duurzaamheid. Frénk van der Linden, journalist en oud-ambassadeur duurzaamheid van de gemeente Haarlem hield over het thema een toespraak.

Vanuit het brandpunt werd actief samengewerkt met Stem in de Stad. Er werd doorverwezen naar elkaar. Er is een app-groep met Lutheranen die meehelpt met eten opscheppen. Ook werd er meegewerkt met de organisatie van Allerzielen.

Het brandpunt was actief tijdens de opschoondag voor kerk en buurt en er werd deelgenomen met een kraam en hapjes aan Sociaal culinair Haarlem

En tot slot vonden er kaartenacties plaats voor gevangenen, voor Amnesty International en voor de actie Plaats Genoeg.

4. Alkmaar

De huisgemeente Alkmaar die sinds 2023 deel uit maakt van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam, heeft een kleine maar zeer actieve werkgroep die de vieringen organiseert en actief is op het gebied van diaconaat en pastoraat en de verhuur van de kerk en 't Swaenennest faciliteert. De werkgroep werd in de eerste helft van 2024 ondersteund vanuit de ELGA door Co Engberts, Peter Wagenmaker en Martin Teunissen. Om de werkgroep te steunen op het gebied van communicatie werd Lianne Bouma ingehuurd. Zij maakte flyers en heeft de teksten op de website aangepast.

Binnen de werkgroep kwam een bezinning op gang over de vraag welke toekomst de huisgemeente heeft. Er werd geconstateerd dat de slagkracht is afgenomen en met name de zondagse vieringen veel energie kosten terwijl er relatief weinig mensen in de kerk komen. De werkgroep zag het niet zitten om door te gaan met alle activiteiten. Tegelijkertijd werd er gewerkt aan een plan om het groot onderhoud van het kerkgebouw en 't Swaenennest aan te pakken. De kosten van dit plan bleken hoog en in overleg met de werkgroep is besloten om het onderhoud on-hold te zetten. In het najaar besloot de kerkenraad in overleg met de werkgroep dat de gebouwen herbestemd moeten gaan worden. Het beheer van de gebouwen kost te veel tijd en de renovatieplannen waren te duur in verhouding tot de slagkracht van de werkgroep en het bezoek aan de kerkdienst. Op verzoek van de kerkenraad is er een commissie herbestemming waaraan twee vertegenwoordigers van de diaconie deelnemen. De werkgroep heeft een bouwhistorisch onderzoek laten uitvoeren en werkt verschillende scenario's uit die in 2025 aan de kerkenraad zullen worden voorgelegd.

De verhuur van 't Swaenennest aan de stichting Evafroditus bleek veel spanning op te leveren. Op verzoek van de werkgroep besloot de diaconie om de huur op te zeggen.

Eind 2023 was er asbest aangetroffen in zowel de kerkrimte en als in 't Swaenennest. De plannen voor het groot onderhoud waren weliswaar on hold gezet, maar besloten werd om de asbest wel te laten verwijderen. Wim van Houten van het Kerkelijk Service Bureau heeft de asbestsanering gecoördineerd en Gert-Jan de Mooij is vanuit de diaconie betrokken geweest bij het overleg met de uitvoerder. Eind 2024 zijn de werkzaamheden afgerond en zijn de kerk en 't Swaenennest asbestvrij verklaard. De kosten voor de asbestsanering van 't Swaenennest waren aanzienlijk en zijn als bijzondere lasten ten laste gebracht van het eigen vermogen dat de diaconie.

5. Brandpunt Stad

In aansluiting op de beleidsplannen van de diaconie en het Brandpunt is er een vacature opengesteld voor een nieuwe functie, namelijk een diaconaal werker voor het centrum van Amsterdam die zou gaan werken voor het brandpunt en voor het Luther Museum. De vacature heeft geleid tot het aanstellen van Lianne Bouma. Zij ontving op 8 september in de eredienst in de Oude Lutherse Kerk de zegen bij de start van haar werkzaamheden.

De eerste maanden stonden vooral in het teken van kennismaken. Inmiddels is er een groot netwerk ontwikkeld. Er zijn een aantal inzamelacties gehouden waarbij de gemeente in beweging kwam, waaronder een actie voor de speelgoedbank. Meerdere tassen met speelgoed konden naar Bos & Lommer worden

gebracht, waar veel kinderen eens per maand speelgoed krijgen wanneer hun ouders daar geen geld voor hebben.

Ook zijn er gesprekken met Choices, een organisatie die LHBTI'ers ondersteunt die nieuw zijn in dit land. Ze bieden hulp aan mensen die wonen in asielzoekerscentra, die hun weg moeten vinden. Choices zal in 2025 elke laatste vrijdag van de maand een groepsmaaltijd in de handboogstraat organiseren. Ook is er contact gelegd met De Regenbooggroep. Er is nu gaan inloophuis voor vrouwen met kinderen. Er is een idee ontwikkeld dat we een wekelijks inloophuis organiseren aan de handboogstraat 4 samen met de regenbooggroep. Zo willen wij deze vrouwen bemoedigen, een plek geven om even te kunnen zijn en in contact kunnen komen met elkaar.

Een voornemen in het beleidsplan van de diaconie was ook om vervoer te organiseren voor gemeenteleden die niet op eigen gelegenheid naar de kerk kunnen komen. Hiermee is in december met kerst een start gemaakt.

5. Maarten Luther Kerk

De diaconaal ondernemer van de Maarten Lutherkerk werkt voor de helft voor het beheer van de kerk en voor de helft om diaconale initiatieven te ontwikkelen. Uit de huur kon ook in 2024 de reguliere exploitatie gedekt worden.

De MLK wordt gebruikt door de diaconie en brandpunt stad en de MLK wordt verhuurd aan twee vaste huurders, Compananny en de Christian Revival Church. Daarnaast wordt de kerk voor aantal verschillende activiteiten verhuurd. Zo vonden er concerten plaats en ook een buurtfeestje

De maandelijkse buurtmaaltijden groeiden verder, met in november en december een gemiddelde opkomst van 40 personen. Via de Vrijwilligerscentrale Amsterdam zijn enkele nieuwe vrijwilligers gevonden. Een kwart van de bezoeker bleef voor de aansluitende stilteviering, een liturgisch moment ook voor de niet-kerkelijke buurtgenoten.

De maandagmiddagclub kwam weer wekelijks samen. Enkele leden vertrokken maar we konden ook nieuwe mensen verwelkomen. Tragisch was het overlijden van Arlette Anches die sinds enkele jaren als gastvrouw bij de maandagmiddagclub betrokken was. Haar plotse overlijden laat nog altijd een groot gat achter. Haar vriendelijke en hartelijke aanwezigheid wordt enorm gemist.

In september werd de film "Adam, where are you?" vertoond. De filmavond werd goed bezocht en de opbrengst van de avond ging naar steun aan een project in Oekraïne. Deze film was ook de lancering van het nieuwe concept Open MLK, waarmee de MLK open wil staan voor activiteiten voor en door buurtbewoners.

Op 4 mei was de MLK de locatie voor een bijeenkomst voor de Open Joodse Huizen. Vanuit de MLK konden locaties bij de Huizen Kemper worden bezocht.

Het interreligieus netwerk Zuid was dit jaar te gast in de MLK. Dit netwerk bestaat uit vertegenwoordigers van zowel de christelijke, islamitische en joodse gemeenschappen in Zuid. Mooi om ruimte te kunnen bieden aan toenadering in tijden van spanningen en maatschappelijke polarisatie.

In overleg met de kerkrentmeesters besloten om het contract met Ernest Akakpo te verlengen voor zijn werkzaamheden als assistent beheereer MLK

Helaas bleek er grootonderhoud nodig in de Maarten Luther Kerk die gedurende een groot deel van het jaar is uitgevoerd. Er was lekkage onder het bordes van de hoofdingang. Het kinderdagverblijf moest voor een groot deel van het jaar uitwijken naar de kleine zaal die als babyslaapkamer werd gebruikt. Dit alles vroeg om een grote ingreep die ook aanzienlijke kosten met zich meebrachten. De kerkrentmeesters hebben de diaconie verzocht om bij te dragen aan de kosten. Aangezien wij medegebruiker zijn en we mede initiatiefnemer waren van het behouden en renoveren van de MLK, hebben we besloten om € 100.000 vrij te maken hiervoor.

6. Gasthuizen

De gasthuizen “In de Waard” en “In de Roos” bleken ook dit jaar weer te voorzien in een grote behoefte. Mensen die tijdelijk geen andere goed thuis hebben, konden drie maanden in één van de gasthuizen verblijven. De reden waarom mensen een verblijf in een gasthuis nodig hebben is divers maar mensen moeten zelfredzaam zijn, geen psychiatrische achtergrond hebben en goed kunnen samenleven met anderen. In beide gasthuizen is een huisoudste, een vaste bewoner die de gasten ondersteuning geeft. Daarnaast zijn er huisvrienden die regelmatig contact hebben met de gasten, zodat de zorg niet alleen op de huisoudste neerkomt. De inhoudelijke begeleiding van onze gasten lag bij externe partners. Het was goed om met deze partners samen te werken en te merken dat we warme contacten hebben.

7. Lutherhof

De Lutherhof is in de eerste plaats een plek waar gewoond wordt en met elkaar meegeleefd wordt. De Lutherhof staat open voor initiatieven in samenwerking met de buurt. Net als andere jaren was er veel belangstelling voor de open tuindag die in juni werd gehouden. Ook was de bestuurskamer één van de locaties van het Wilhelmina huiskamerfestival. Op de twee avonden waren er twee korte voorstellingen die goed bezocht werden. In de week voor kerst werd er door de buurt een kerstborrel georganiseerd op het plein voor de Lutherhof. Elke tweede woensdag van de maand werd er in de bestuurskamer een vesper gehouden, waar ook altijd enkele buurtbewoners aan deelnemen.

In 2024 is Freekje Mollema gestopt als bestuurslid, maar tegelijkertijd zijn er drie nieuwe leden bijgekomen: Mireille Bakker (secretaris), Ramzi Said (verduurzaming en bouwkundige zaken) en Steven van Teeseling (woningtoewijzing samen met Marieke Zoodsma). Reinder van Beem is nu de vaste voorzitter geworden. Hierdoor is het bestuur weer op volle sterkte.

Huismeester Wytske Boom is in 2024 67 jaar geworden en gaat per 1 februari 2025 met pensioen nadat zij bijna elf jaar voor de Lutherhof gewerkt heeft. . We zijn Wytske veel dank verschuldigd voor de wijze waarop zij haar functie heeft uitgevoerd. Zij werkt in januari 2025 de nieuwe huismeesters in en heeft inmiddels een andere woning in de Lutherhof betrokken. Marit van Tienen en Tjerk Huizenga treden per 1 januari 2025 als huismeesters in dienst.

Kees van Baaren werkt sinds 1 augustus voor een deel van zijn tijd voor de Lutherhof. Hij ondersteunt het bestuur in de bedrijfsvoering.

De verduurzaming van de Lutherhof is voortgezet. In 2024 zijn er acht zonnepanelen bijgeplaatst en zijn op de begane grond de woningen voorzien van Fineoglas. De woningen zijn aan de tuinzijde geschilderd; aan de straatkant gebeurt dat in 2025 tegelijk met het plaatsen van Fineoglas op de eerste en tweede verdieping.

8. Augustanahof

Sinds dit jaar hebben we een voedselkastje bij de Augustanahof staan. Deze is vakkundig gemaakt door een oud bewoner van het gasthuis. Het kastje heeft inmiddels een plek in de buurt, er wordt vaak houdbaar voedsel uitgehaald, maar buurtgenoten leggen er ook producten in. Een kleine, maar mooie manier van diaconale presentie in Bos en Lommer.

Ook dit jaar zijn er verhuizingen geweest in de Augustanahof. Als nieuwe bewoners mochten we een muzikaal stel verwelkomen Sofia Pedro en Xander Baker, Later kwam Kees Zwart en in december is Liline de Dreu in de Augustanahof komen wonen.

9. Luther Museum Amsterdam

In het museum zijn in 2024 drie tentoonstellingen gehouden die alledrie veel publiciteit hebben opgeleverd. De eerste tentoonstelling “Welkom in Nederland?” over de Salzburgers, protestantse en lutherse vluchtelingen die in de 18 eeuw naar Nederland kwamen en hier niet gastvrij onthaald werden. De tentoonstelling legde de link met de actualiteit. De zomerexpositie ‘Saligh Weven’ had als onderwerp de betekenis achter textiel uit de Lutherse traditie, waar onder andere het speciaal ontworpen avondmaalskleed van de Rotterdamse kunstenaar Koen Taselaar, te zien was. Op 17 oktober opende de meest recente tentoonstelling met portretten van de lutherse kunstschilder Johann Georg Schwartz, met parallel de tentoonstelling van hedendaagse fotoportretten van lutheranen, gefotografeerd door Koos van Beukel.

Dankzij de succesvolle tentoonstellingen is het museumbezoek in 2024 met 70% is gestegen en het bezoek voor activiteiten, evenementen en verhuur op peil is gebleven. Het museum trekt nu zo'n 8.000 bezoekers uit heel het land en ook steeds meer uit het buitenland.

In 2024 is een vrijwillige vaste vrijwilligerscoördinator gevonden. De vrijwilligers hebben een belangrijke rol als gastheer/vrouw en het leggen van het contact / in gesprek gaan met het publiek. Dat is iets dat door de bezoekers zeer wordt gewaardeerd.

De band met de lutherse gemeenschap in Nederland is versterkt, door de programmering waarbij co-creatie een belangrijke rol speelt, het museum wordt steeds meer gebruikt als 'luthers clubhuis' voor de verschillende gemeenten in het land en door de reizende collectiestukken. Het museum heeft daarnaast in 2024 een start gemaakt met het project Duurzaam Actief Luthers Erfgoed, met steun van de PKN, de lutherse synode en tal van publieke en private fondsen.

Er zijn in 2024 twee nieuwe bestuursleden aangetreden: Camiel Vingerhoets, die voorzitter is geworden en Joren Reichel als algemeen bestuurslid.

De diaconie heeft in haar vergadering van 10 september besloten om het OMVH te verzoeken de komende vier jaar (2025-2028) wederom substantieel bij te dragen aan de exploitatie van het Luther Museum Amsterdam en de Luther Collectie Amsterdam. Het OMVH volgt dit verzoek. Daarmee is er een goede financiële basis onder het werk van het museum.

De nieuwe diaconaal werkster, Lianne Bouma werkt naast haar werk voor Brandpunt Stad ook voor het Luther Museum. Als diaconaal werker legt zij verbinding met de buurt en met maatschappelijke spelers in Amsterdam. Zo heeft ze het hele netwerk rond het Luther Museum in kaart gebracht. Voor elke tentoonstelling wordt een buurtactiviteit georganiseerd. Zo was er een portrettekenmiddag in het kader van de tentoonstelling van Georg Schwartz

Hierbij waren mensen van de SOOP en Outsiders Art aanwezig. Ook zijn er regelmatig rondleidingen voor verschillende doelgroepen die in de buurt huizen. Denk aan het Huis van de Tijd, Sarphatius en Outsiders Art.

10. Jeugdzorg

In de jaren 80 van de 20e eeuw gingen de voogdij en jeugdzorgtaken van het Luthers Weeshuis over in Spirit. Spirit ging per 1 juli 2020 samen met de Bascule en werd Levvel. In het verslagjaar werd voor een totaalbedrag van € 58.500 steun gegeven aan twee programma's:

- UniQ: 3 jarenprogramma (2023-2025) met als doel een UniQ-team met lhbt+-expertise op te zetten. Het UniQ-team zal een aanbod verzorgen voor jongeren met vragen over hun genderactiviteit en seksuele oriëntatie. Dit is belangrijk voor het mentale welzijn, kwaliteit van leven, sociaal functioneren en veiligheid.

- Levvel X kunst. Programma waarin jongeren die zorg ontvangen (hebben) van Levvel via kunst een uitlaatklep vinden om weer te geven hoe je je voelt als 'gewone' woorden tekortschieten. Kunst en creativiteit worden ingezet als middel voor persoonlijke groei,

De diaconie draagt bij aan projecten die nodig zijn maar waarvoor geen overheidssubsidie ingezet kan worden.

11. Herinneringsvenster Joodse bewoners Huizen Kemper

Op één van de ramen van ons diaconaal centrum staan de namen van Joodse bewoners van de Huizen Kemper vermeld die in de Tweede Wereldoorlog uit hun huizen zijn gehaald en zijn vermoord in concentratiekampen. Dit venster is tot stand gekomen door het onderzoek van historicus Mariëtte Wildeboer. Zij heeft in 2024 bij aanvullend onderzoek nog eens 33 namen gevonden van Joodse bewoners die tijdens de Tweede Wereldoorlog door de nazi's uit de Huizen Kemper zijn gehaald en naar een vernietigingskamp getransporteerd. Anders dan bij de 77 bewoners die op het Herinneringsvenster worden herdacht, gaat het hier om mensen die maar heel kort in de woningen verbleven, in de periode vlak voordat ook de laatste Joodse Amsterdammers werden opgepakt bij de razzia van 29 september 1943. Tijdens de herdenking op zaterdag 4 mei bij het Herinneringsvenster heeft Mariëtte de namen van deze 33 personen voorgelezen.

Tevens heeft Mariëtte Wildeboer onderzoek gedaan naar mensen die in de Huize Kemper gewoond hebben en de oorlog hebben overleefd. Daarmee komt een einde aan haar onderzoeksactiviteiten, waarvoor we haar veel dank verschuldigd zijn.

Op 4 mei hebben we met de bewonerscommissie meegedaan aan het landelijke herdenkingsprogramma Open Joodse Huizen. De organisatie van de activiteit lag grotendeels in handen van Mariëtte Wildeboer die een lezing heeft gehouden in de Maarten Luther Kerk over haar onderzoek. Aansluitend konden bezoekers in twee huizen het verhaal horen van de Joodse bewoners die tot aan de tweede wereldoorlog daar gewoond hebben. Ds. Marieke Brouwer verzorgde een wandeling langs de huizen en noemde bij een aantal portieken de namen van de Joodse mensen die er gewoond hadden en vertelde kort een aantal verhalen van hen.

12. Heilzame verwerking slavernijverleden

De werkgroep Heilzame Verwerking Slavernijverleden die door de Lutherse Gemeente is gestart, is inmiddels een landelijk werkende stichting geworden. De diaconie geeft steun aan deze stichting en heeft een gesprek gevoerd om te kijken hoe we betrokken kunnen blijven met het onderwerp en tegelijkertijd de stichting kunnen blijven ondersteunen. Elianne heeft een deel van haar werktijd besteed om het bestuur van de stichting te ondersteunen, met name op het gebied van financiën. Tevens is er contact geweest met de Insinger stichting die de herkomst van haar vermogen heeft laten onderzoeken.

13. Duurzaamheid

Als Lutherse gemeenschap nemen we deel aan de werktafel duurzaamheid van de PKA. Een plek waar kerkplekken vertegenwoordigd zijn en waarin gewerkt wordt aan bewustwording van duurzaamheid op de verschillende kerkplekken en brandpunten. Het is een plek om elkaar te inspireren, ideeën uit te wisselen en elkaar te versterken.

De activiteiten rond de microbattle, ons scholenproject dat we samen met ANMEC (inmiddels natuurhub Amsterdam) hebben in 2024 grotendeels stilgelegd, maar er is wel overleg geweest om de microbattle weer nieuw leven in te roepen. Aan het einde van het jaar is overeengekomen met de appbouwer dat de app vernieuwd gaat worden. Deze zal gebruiksvriendelijker gemaakt worden en ook toegankelijk voor andere groepen dan alleen scholen.

14. Vluchtelingen/migranten

Met het aantreden van het nieuwe kabinet lijkt de situatie voor vluchtelingen en migranten moeilijker te worden. Een concrete maatregel van het kabinet was de aankondiging om te stoppen met de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) voor vreemdelingen die geen recht meer hebben op verblijf, maar om uiteenlopende redenen niet zijn teruggekeerd naar hun land van herkomst. De gemeente Amsterdam had aangekondigd dat Amsterdam deze regeling op eigen kosten zal voortzetten. De diaconie heeft input gegeven op een brief die door de Amsterdamse Raad van Kerken is verstuurd aan de gemeenteraad, omdat het beleid van de wethouder te ondersteunen.

Het netwerk DAK, waar de diaconie lid van is, heeft het initiatief genomen tot een kerstactie. Via social media is opgeroepen een kaart te schrijven aan de vaste kamercommissie. Er zijn 2.200 kaarten binnengekomen die in februari 2025 zullen worden aangeboden aan leden van de kamercommissie.

15. Steun aan Lutherse Gemeenten

De diaconie heeft al geruime tijd de mogelijkheid om diaconale initiatieven van Lutherse Gemeenten elders in Nederland te ondersteunen. Het gaat dan om projecten waar een diaconale spits inzet, waar vrijwilligers vanuit de gemeente bij betrokken zijn en die een vervolg krijgen ook als de steun vanuit onze diaconie na één of enkele jaren eindigt. Van deze regeling is weliswaar eerder gebruik gemaakt, maar het aantal aanvragen dat ook echt

een diaconale spits had, was tot nu toe beperkt. Dit jaar hebben we geïnvesteerd in het opnieuw bekend maken van de regeling. Dat was eerder officieel gedaan maar het blijkt dat deze mededeling in een aantal gemeenten niet de mensen heeft bereikt die uitvoerend bezig zijn met diaconaal werk. Via informele gesprekken op de kerkenradendag en de bijeenkomsten georganiseerd door het Landelijk Diaconaal Platform en het Lutherse Diaconessehuisfonds en dankzij de contacten met de projectleider Duurzaam Luthers zijn er inmiddels contacten met meerdere Lutherse Gemeenten (Ede, Utrecht/Zeist, Groningen Stad en Groningen Oost). De contacten hebben geleid tot de ondersteuning van een diaconaal project in Utrecht/Zeist. Met de andere gemeenten lijken de gesprekken te leiden tot een aanvraag in 2025. Naast de steun aan Utrecht/Zeist is er ook besloten om de steun aan het project Jonge Zinzoekers waar de Lutherse Gemeente Almere bij betrokken is voort te zetten.

16. Werkgroep Binnenland

De werkgroep binnenland is in 2024 twee keer bij elkaar gekomen. De werkgroep heeft in beide vergadering de verzoeken van zowel de vaste partners als de nieuwe aanvragers besproken. Op basis van deze aanvragen heeft de werkgroep aan het begin van het jaar en in de tweede helft van het jaar een voorstel gedaan voor de ondersteuning van organisaties in Nederland, maar met name in Amsterdam, Haarlem en omgeving. Beide voorstellen zijn door de diaconie overgenomen. Het budget van € 100.000 is dankzij de werkgroep besteed aan projecten die in het verlengde liggen van het beleid van de diaconie.

17. Werkgroep Buitenland

De werkgroep buitenland is in 2024 twee keer bij elkaar gekomen. Zij hebben zowel in het voorjaar als het najaar voorstellen gedaan voor de ondersteuning van werelddiaconale projecten. Het grootste deel van de steun wordt via de Lutherse Wereldfederatie en Kerk in Actie gegeven. Zij hebben de capaciteit om projecten te beoordelen en monitoren. De werkgroep heeft een selectie gemaakt van de projecten die deze twee organisaties aan de diaconie hebben voorgelegd. Daarnaast werd steun aan enkele projecten voorgesteld waar een relatie mee bestaat. De diaconie heeft de voorstellen overgenomen. In de najaarsvergadering van de werkgroep was Mw. Dorine de Jager van Kerk in Actie te gast, om de werkwijze van Kerk in Actie toe te lichten.

Naast de steun aan deze projecten is ook besloten om de Maarten Lutherkerk in Paramaribo te ondersteunen om hen in staat te stellen voedsel te kopen voor de gaarkeuken die in september 2024 in gebruik is genomen. In totaal is 117.000 euro besteed.

18. Noodhulp

Gedurende het jaar ontvingen we verzoeken voor bijdragen voor noodhulp. Om snel op de verzoeken in te kunnen spelen, nam het dagelijks bestuur de besluiten om steun te geven aan vijf projecten van de Lutherse Wereldfederatie en Kerk in Actie. De diaconie heeft deze besluiten bekrachtigd. Met een bedrag van 32.500 euro werden projecten in Gaza, Oekraïne, Syrië en Kameroen ondersteund.

19. OMVH – Oude Mannen en Vrouwen Huis

Bij het OMVH hebben enkele bestuurswisselingen plaatsgevonden. Gert-Jan de Mooij nam afscheid als penningmeester. Gert-Jan blijft als adviseur betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe hof aan de Balistraat. Als penningmeester werd hij opgevolgd door Gerrit Jan Laseur die reeds tweede penningmeester was. Daarnaast zijn er twee nieuwe bestuursleden toegetreden tot het OMVH bestuur, namelijk Ina de Haan en Brigitte Crooijmans. Met hun toetreden is het bestuur weer compleet.

Het ingestelde verduurzamingsfonds is gecontinueerd. Met de financiering uit dit fonds werd in 2024 een deel van de verduurzaming van de Lutherhof mogelijk gemaakt.

Het OMVH krijgt haar inkomsten voor een groot deel uit de opbrengst van het verhuur van de Wittenberg. Het bestuur heeft regelmatig overleg met de huurder met name over het te plegen onderhoud dat duur de huurder moet worden uitgevoerd.

De ontwikkeling van het hof in de Balistraat is een groot project dat veel aandacht vraagt van het bestuur van het OMVH. Nadat eind 2023 er vanuit de gemeente groen licht kwam om het vergunningentraject te starten, heeft de ontwikkelcommissie bestaande uit Jeroen Stal en Gert-Jan de Mooij, de project ontwikkelaar en de architect in een intensief traject de ontwikkeling van het voorlopig ontwerp en het participatietraject uitgevoerd. De adviescommissie van de diaconie is weer geactiveerd en heeft advies uitgebracht over het ontwerp. Op basis van dit advies zijn er wijzigingen gekomen in het ontwerp. Er is meer variatie in de grootte van de appartementen gemaakt waardoor ook kleine gezinnen in de Balistraat kunnen wonen. Ook de overleggen met de gemeente hebben tot wijzigingen geleid, met name in de vormgeving van de gevel van de opbouw.

20. Bestuur

In de novembervergadering heeft de diaconie het vermogensbeleid vastgesteld. Aan de hand van berekeningen wordt vastgesteld dat we 8 miljoen euro vrij besteedbaar vermogen hebben en dat er ter dekking van de jaarlijkse begroting voldoende middelen zijn om niet afhankelijk te zijn van de opbrengsten van deze 8 miljoen euro, waardoor we deze ook daadwerkelijk kunnen investeren in het diaconaat. In de notitie is aangegeven dat we dit willen investeren in de Balistraat, een nieuw hof in Amsterdam Zuidoost, in diaconale aanwezigheid in Haarlem en in diaconale activiteiten van en met anderen. De notitie geeft aan dat deze ruimte er is. Uiteraard moet bij de inzet van de middelen in deze doelen opnieuw vastgesteld worden of we het daar ook daadwerkelijk in willen investeren.

Deze zomer werd het besluit van de Kleine Synode gepubliceerd voor een nieuwe afdrachtsregeling voor het Quotum en de solidariteitskas. De nieuwe regeling leek op basis van onze eigen berekeningen te leiden tot een stijging van 30.000 euro naar 100.000 euro. Ook de kerkrentmeesters zouden voor de ELGA aanzienlijk meer gaan betalen. Er is een brief geschreven aan de synode en dienstenorganisatie waarin we onze bezwaren uiteengezet hebben, Martin Teunissen heeft deelgenomen aan overleggen met diverse gemeenten uit grote steden die soortgelijke stijgingen zouden moeten gaan betalen. Er is in overleg met hen een bezwaar ingediend bij het Generaal College voor de behandeling van Bezwaren en Geschillen en er is een revisieverzoek gestuurd aan de Kleine Synode. Veel andere gemeenten hebben dit ook gedaan. Op 13 december heeft de Kleine Synode besloten om de regeling voor de solidariteitskas in te trekken en een breed gesprek te organiseren over solidariteit binnen de Protestantse Kerk. De quotumregeling gaat met enkele wijzigingen wel door. De diaconie en de kerkrentmeesters zullen in 2025 moeten beslissen of zij hun bezwaar daar tegen handhaven.

21. Organisatie

In 2024 is de nieuwe voorzitter, Wim van 't Veer ingezegend op 7 januari tegelijk met Martin Teunissen, die in december 2023 aantrad als Algemeen Secretaris. Dat betekent ook dat we in de januari vergadering van de diaconie afscheid hebben genomen van Bianca Groen Gallant, die vele jaren het voorzitterschap heeft vervuld. Wij hebben haar bedankt voor haar grote inzet en haar betrokkenheid. Wij zullen haar missen. In het voorjaar van 2024 trad Co Engberts weer toe tot het college van diakenen. In de septembervergadering van het dagelijks bestuur namen we afscheid van Meta van Schaik. Zij heeft een lange geschiedenis in het diaconale werk in Haarlem en in de ELGA. Zij blijft betrokken bij de werkgroep Buitenland.

Op 15 oktober vond de jaarvergadering plaats in de Nieuwe Stad met als thema "Open voor iedereen". In het plenaire gedeelte stonden we stil bij de mensen uit onze kring die het afgelopen jaar overleden zijn. Het inhoudelijk programma begon met een video van de succesvolle actie Vakantietas in Haarlem. Jeroen Stal gaf een overzicht van de stand van zaken van de ontwikkeling van het hof in de Balistraat. Daarna hebben verschillende leden van het team verslag gedaan van het werk van de diaconie. Tevens hebben Sara Bungener en Nienke Bonekamp van de organisatie Levvel het werk gepresenteerd van het project Uniq waaraan de diaconie de afgelopen jaren heeft bijgedragen.

Op 31 oktober is onze secretaresse Henny Brouwer na een ziekteperiode van ruim anderhalf jaar overleden. Henny was sinds 2007 werkzaam als secretaresse. Op 7 november was er een grote groep collega's, ambtsdragers en andere betrokkenen van de diaconie aanwezig bij de uitvaartdienst. We herinneren Henny als warme persoon die oog had voor velen. Zij had tot het laatst een grote betrokkenheid op het werk van de diaconie. We herdenken haar met dankbaarheid.

Hanne Wilzing heeft op 21 mei tijdens het Pinkstercafé in een zeer volle Maarten Luther Kerk. Hanne heeft 18 jaar als algemeen secretaris van de diaconie gewerkt en heeft zich met veel energie ingezet voor onder andere de totstandkoming van de gasthuizen en de Augustanahof en het namenvenster in de Zwaan. Hij heeft zich hard gemaakt voor het behoud van de Maarten Lutherkerk. Maar bovenal heeft hij in zijn werk steeds oog gehad voor mensen met en voor wie hij werkte. Daarmee heeft hij het werk van de diaconie opgebouwd. Tot en met mei heeft Hanne een aantal projecten afgerond en de nieuwe algemeen secretaris ingewerkt.

Hanne Wilzing had aangegeven dat met de groei van het werk van de diaconie het takenpakket van de Algemeen Secretaris te omvangrijk werd. In 2023 werd besloten dat na het aantreden van de nieuwe algemeen secretaris een adjunct zou worden aangesteld. De nieuwe algemeen secretaris vond echter dat een adjunct een te zware functie zou zijn gezien de omvang van de organisatie en de taken die bij de nieuwe functionaris zouden worden belegd. Tegelijkertijd was er de wens bij de Lutherhof en bij het OMVH een aantal taken bij een betaalde kracht neer te leggen. Besloten werd om deze taken te combineren tot één functie de als functietitel kreeg Manager Bedrijfsvoering & Bestuurszaken. Na een sollicitatieprocedure werd Kees van Baaren per 1 augustus voor deze functie aangesteld.

Sinds februari 2023 was Henny Brouwer ziek. Zij werd voor twee dagdelen in de week vervangen door Finn Szumlas, die de taken voortvarend heeft opgepakt. Echter bleken twee dagdelen te beperkt en gaf hij aan dat de kans aanwezig was dat hij op korte termijn vanwege andere werkzaamheden zijn werk voor de diaconie zou gaan beëindigen. Dat leidde tot de beslissing om te gaan zoeken naar een opvolger voor 20 uur per week voor een half jaar. Voor deze functie werd Debbie Leistra gevonden. Zij is per 9 september in dienst getreden.

De personeelsleden van het Luther Museum Amsterdam stonden op de loonlijst van de diaconie. De accountant meldde dat dit geen wenselijke situatie was, aangezien de diaconie weliswaar vrijgesteld is van BTW, echter niet voor het detacheren van personeel. Hiervoor zou de diaconie BTW moeten gaan heffen, die vervolgens door het museum weer zou moeten worden teruggevorderd. Dat zou betekenen dat beide een BTW boekhouding zouden moeten gaan starten. In goed overleg met het bestuur van de stichting werd besloten dat het personeel in dienst van de stichting zou komen. Dit is in fases, bij het aflopen van jaarcontracten gerealiseerd.

Met de komst van nieuwe collega's was het ook nodig om een extra werkplek te creëren. De manager bedrijfsvoering en bestuurszaken heeft nu een werkplek in de ruimte van het secretariaat.

De ICT omgeving is verouderd en heeft dus een update nodig. Met verschillende aanbieders vindt er een gesprek plaats om over te stappen naar de Cloud. Om dit voor te bereiden zijn de directories geschoond en opnieuw ingericht.

22. Communicatie

We hebben een werkplan communicatie opgesteld dat als richtlijn dient bij zowel de interne als de externe communicatie. Voor ieder communicatie-kanaal en/of -middel bepalen we wat voorhanden is (analyse), wat we willen bereiken (strategie) en op welke manieren we dat het best kunnen doen (aanpak). Extern willen we het werk van de diaconie zo duidelijker zichtbaar maken. Intern willen we de informatievoorziening en communicatie beter afstemmen en stroomlijnen.

Prioriteit ligt bij het vernieuwen van de website, die technisch grotendeels klaar is en in voorjaar 2025 de oude website zal vervangen.

Begin februari kwam het jaarbericht uit in een gedrukte oplage van 2.000 exemplaren. We besloten dat het Jaarbericht dat begin 2025 uitkomt een andere opzet krijgt die er voor zorgt dat deze langer actueel is.

We denken actief mee over de toekomst van het gemeenteblad, urgent nu de huidige redactie van Bij de Tijden komende zomer terugtreedt. Voor de diaconie is een gemeenteblad een belangrijk communicatiemiddel. De frequentie van onze digitale nieuwsbrief, de Diaconale Info, hebben we verdubbeld naar vier keer per jaar.

23. Financiën en beheer

- De Jaarrekening 2023 werd opgemaakt. De accountant (Van Ree) verstreekte een goedkeurende controleverklaring en deed in december de jaarlijkse tussencontrole. Ook werd de Begroting 2025 opgesteld. In overleg met de Werkgroep Gemeentediaconaat werd het collecterooster voor 2024 opgesteld.

De jaarstukken werden goedgekeurd in de diaconievergadering en de kerkenraad en het CCBB (toezicht PKN). Een samenvatting werd opgenomen in het Kerkblad, het Jaarbericht en overeenkomstig de ANBI-normen op onze website geplaatst.

De controlerende Gehaktcommissie behandelde de Jaarstukken van de Gemeente, de Diaconie, de Diaconale Instellingen en het Luthermuseum. In dit overleg was extra aandacht voor de aansluiting van de verschillende jaarstukken.

De diaconie adviserende Beleggingscommissie, waarin naast de Penningmeester en Algemeen Secretaris van de Diaconie deelnemen de heren Gerrit Jan Laseur en Aart Veldhuizen (beiden lid van het bestuur OMVH) heeft met onze vermogensbeheerder Insinger Gilissen gesproken. De commissie stelde vast dat de vermogensbeheerder werkt in overeenstemming met het beleggingsstatuut. We beleggen met een gematigd defensief profiel en hanteren criteria van duurzaamheid, mensenrechten etc. Een klein deel is belegd in Oikocredit (microkrediet). Ook is er een belegging in weidegrond. Dit wordt verpacht aan de familie Aalbers voor hun biologisch melkveebedrijf in Dieverbrug.

- De diaconie keurde een vermogensbeleid goed, waarin de uitgangspunten werden vastgesteld hoe we omgaan met het vermogen dat wij hebben. Daarbij is vastgesteld dat we het vrij vermogen willen activeren.

- KKA/KKG deed ook in 2024 weer de boekhouding, salarisadministratie, pachtbeheer en de huuradministratie van de Augustanahof. Mario Treffers (KKA) verzorgde de boekhouding.